

•เขียนโดย Administrator•

•วัน•อาทิตย์•ที่ 10 •มิถุนายน• 2012 เวลา 14:27 น.• - •แก้ไขล่าสุด• •วัน•เสาร์•ที่ 16 •มิถุนายน• 2012 เวลา 21:05 น.•

ทำไมทางทางรถไฟถึงแค่เชียงใหม่ ทำไมไม่สร้างต่อไปให้ไกลจนถึงแม่ฮ่องสอนหรือไปถึงไทยใหญ่กันเลย

คำตอบคือไม่รู้ครับเพราะไม่ใช่ผู้บัญชาการรถไฟและไม่ได้เป็นรัฐมนตรีกระทรวงคมนาคม

เรื่องที่จะเล่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับนโยบายการเมืองในสมัยนั้นแสดงให้เห็นถึงวิธีการของพวกเจ้าเมืองขึ้น ซึ่งล้วนแต่มีกลวิธีต่าง ๆ กัน

อันที่จริงสมัยนั้นแต่ละประเทศก็มุ่งแสวงหาหาอาณาเขตของตนเองทั้งนั้น เชียงใหม่เผชิญเป็นประเทศราชแห่งหนึ่งซึ่งมีความสำคัญไม่น้อย

คือภายหลังจากที่ได้เข้าปกครองพม่าแล้วราวสิบปี ทางรัฐบาลอังกฤษก็ดำริที่จะเปิดการค้าระหว่างพม่ากับเชียงใหม่และเชียงรุ่งซึ่งเป็นหัวเมืองฝ่ายใต้ของจีนขึ้น

จึงได้จัดส่งคนให้ไปสำรวจเส้นทางดังกล่าวโดยคาดว่าจะได้รับประโยชน์ทางการค้าอย่างมหาศาลถ้าสร้างทางได้สำเร็จ แต่ครั้งแล้วเรื่องก็เงียบไป

คงจะมีอุปสรรคอะไรสักอย่างกาลเวลาล่วงไปเนิ่นนานจนกระทั่งถึงปี พ.ศ. ๒๔๒๒ ฝรั่งเศสได้แผ่อิทธิพลเข้ามาในเอเชียตะวันออกเฉียง

ได้พยายามทุกวิถีทางที่จะทำลายอิทธิพลของอังกฤษ ในแหลมอินโดจีนสมัยนั้น

พ่อค้าวานิชของอังกฤษในพม่าจึงมีความกระตือรือร้นที่จะให้รัฐบาลอินเดียของอังกฤษเปิดเส้นทางบกระหว่างพม่ากับเชียงใหม่ขึ้น

ที่คิดกันคือเพื่อป้องกันมิให้สินค้าของท้องถิ่นหลังไหลผ่านไปออกทางเมืองท่าของฝรั่งเศสในแคว้นตั้งเกี่ย ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อการค้าของอังกฤษได้

ด้วยเหตุนี้คณะพ่อค้าจึงได้ติดต่อขอให้ มร.ฮอลต์ เอส.ฮอลแลตต์ ซึ่งเป็นข้าราชการเก่าเป็นหัวหน้าคณะเดินทางขึ้นไปสำรวจภูมิประเทศทางลานนาไทยอีกครั้งหนึ่ง

จึงเป็นเป็นที่มาของเรื่องหนังสือเดินทางของพ่อเจ้าชีวิต ที่ทรงออกให้แก่ฝรั่งนักสำรวจคณะนั้น

เพราะว่านายฮอลแลตต์จะต้องไปอาศัยครูแมคคิกลาวรีให้ช่วยทูลขออนุญาตพ่อเจ้าชีวิต ซึ่งท่านและเจ้านายทางฝ่ายเหนือ ก็ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

สำหรับพ่อเจ้าชีวิตนั้นไม่ยอมเชื่อว่า

“รถไฟ จะสามารถแล่นไปไหนต่อไหนได้อย่างไร ในเมื่อไม่ได้ใช้ม้าลาก

และท่านก็เลยไม่เห็นจริงๆว่ายังมีรถที่แล่นได้โดยไม่ต้องใช้ม้าลากเพราะสิ้นพระชนม์ไปเสียก่อน”

“เมื่อได้โปรดอนุญาตให้นายฮอลแลตต์และคณะเดินทางสำรวจได้ตามบ้านเล็กเมืองน้อยในอาณาจักรลานนาไทย

พ่อเจ้าชีวิตก็รับสั่งให้กรมเวียงออกหมายคุ้มกันแก่นายฮอลแลตต์ฉบับหนึ่งมีข้อความดังนี้ พ่อเจ้าทรงเขียนลงในใบลานด้วยเหล็กจาร มีตราแผ่นดินประทับหัวท้าย

จัดว่าเป็นหนังสือเดินทางที่ฝรั่งสนใจมากที่สุด ท่านเขียนไว้ดังนี้ ...เจ้าพระยาแสนหลวง เจ้าพระยาสามล้าน ตลอดจนข้าทหารชั้นผู้ใหญ่ ผู้น้อย แห่งราชสำนักเชียงใหม่

ขอประกาศต่อท้าวราชแห่งเชียงดาวพระยาขานนเพ็ก แห่งเมืองงาย พระยาก้อน แห่งเมืองพร้าว พระยาสุระยอด แห่งเมืองฝาง ให้ทราบทั่วกัน

ว่าบัดนี้เจ้าเมืองเชียงใหม่ ได้ประทานอนุญาตให้แก่ นายฮอลแลตต์ นายมาร์ตินและพ่อครูแมคคิกลาวรี รวมสามคน พร้อมทั้งคนใช้และผู้ติดตามอีก ๑๙ คน รวมทั้งหมด

๒๒ คน มีช้าง ๖ เชือก ม้า ๑ ตัว ปืน ๘ กระบอก ผ่านเข้าไปได้ในเขตเมืองเชียงแสน เมืองงาย เมืองพร้าว และเมืองฝาง

เมื่อพวกนายต่างชาติเหล่านี้มาถึงและมีความประสงค์จะไปในที่ใดเวลาใดก็ได้ ไม่ว่าจะเป็นถนนหนทาง ลำห้วย หรือตามดอย

จากเมืองหนึ่งไปยังอีกเมืองหนึ่งหรือจากหมู่บ้านหนึ่งไปยังหมู่บ้านหนึ่ง ก็ให้พวกท่านจัดหาคนต้อนเป็นที่ไว้ใจได้ ติดตามไปพิทักษ์รักษาเขา

อันเป็นประเพณีของบ้านเมืองด้วยและหากเขาร้องขอความช่วยเหลืออย่างใดแล้วก็ให้ช่วยเหลืออำนวยความสะดวกให้เขาเต็มที่

อย่าให้ต้องได้รับความไม่สะดวกสบายไม่ว่าอย่างใดทั้งสิ้น.....สั่งมาเหนือเกล้าฯ ณ วันที่ ๑๓ ข้างขึ้น เดือน ๘ จ.ศ.๑๒๖๖ (๗ เมษายน ค.ศ.๑๘๘๔)

นายฝรั่งก็ได้ท่องเที่ยวไปตลอดแคว้นลานนาตามที่พ่อเจ้าชีวิตกำหนดไว้ในหนังสือเดินทาง ได้พบได้เห็นอะไรก็บันทึกไว้ในหนังสือเล่มใหญ่ ให้ชื่อว่า

“พันไมล์บนหลังช้าง” เป็นหนังสือที่บรรจุข้อสังเกตและเหตุการณ์ต่างๆไว้มากมายเป็นหนังสือมีค่าสำหรับนักเรียนโบราณคดีและผู้สนใจประวัติศาสตร์ของภาคเหนือซึ่ง

นายฝรั่งนักสำรวจคนนั้นได้ใช้ความสังเกตพินิจพิจารณา ตลอดระยะทางที่เดินทางผ่านไปมาเสียดายที่หนังสือเล่มนี้มิได้มีการพิมพ์เผยแพร่ให้กว้างขวางออกไป

“ฝรั่งคนแรกที่เดินทางไปเชียงใหม่ชื่อนายโรมัส แซมมวล เป็นชาวอังกฤษ เดินทางไปเชียงใหม่โดยทางเรือเมื่อปี ค.ศ.๑๖๑๕ หรือประมาณ ๓๕๐ ปีที่ผ่านมาแล้ว

และต่อมาก็มีหมอริชาร์ดสัน เดินทางมาจากมะละแหม่งมาเจริญสัมพันธไมตรีการค้ากับเชียงใหม่อีก

เพราะเชียงใหม่ยุคนั้นเป็นที่ปรารถนาของพวกเจ้าอาณาจักรคัมดังกล่าวแล้ว